

บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติการดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒

ความเป็นมา

พระราชบัญญัติการดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒ มีเจตนารมณ์ในการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญา พ.ศ. ๒๕๕๑ เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายมีความสอดคล้องและครอบคลุมต่อการทำธุรกรรมที่มีความหลากหลายเพิ่มมากขึ้น และเป็นเครื่องมือสำหรับใช้ในการบริหารความเสี่ยงในการทำธุรกรรมทางเศรษฐกิจอันจะเป็นการคุ้มครองผลประโยชน์ทางการเงินให้กับประชาชน และช่วยลดภาระให้กับเจ้าหน้าที่ของรัฐในการดำเนินคดีฟ้องร้องทางกฎหมายกับคู่สัญญาที่ไม่ปฏิบัติตามข้อตกลง รวมไปถึงเพื่อให้สอดคล้องกับค่านิยมทางด้านเทคโนโลยีของการชำระเงินผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ในปัจจุบัน โดยคณะรัฐมนตรีได้เสนอต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๖๑ เพื่อให้พิจารณาตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติบรรจุในระเบียบวาระการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๗๒/๒๕๖๑ วันศุกร์ที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๖๑ และในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๗๓/๒๕๖๑ ในวันพฤหัสบดีที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๖๒ ที่ประชุมได้พิจารณาในวาระที่ ๒ และลงมติในวาระที่ ๓ เห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย โดยส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ วันที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๖๒ สาระสำคัญของกฎหมายทั้ง ๒ ฉบับ มีสาระสำคัญดังนี้

๑. พระราชบัญญัติการดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญา พ.ศ. ๒๕๕๑

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๕ ตอนที่ ๓๖ ก วันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ เมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องจากระบบการทำสัญญาจะซื้อขายอสังหาริมทรัพย์หรือการทำสัญญาต่างตอบแทนอื่นใดในปัจจุบัน ดำเนินการโดยอาศัยความน่าเชื่อถือระหว่างคู่สัญญาเป็นหลักในการชำระหนี้ตามที่ตกลงกันไว้ในสัญญา การที่คู่สัญญาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งไม่ชำระหนี้ตามที่กำหนดไว้ในสัญญาหรือมีเหตุการณ์ที่ส่งผลกระทบต่อความน่าเชื่อถือของคู่สัญญา จะทำให้ระบบการซื้อขายอสังหาริมทรัพย์หรือการทำสัญญาต่างตอบแทนเกิดความเสียหายหรือหยุดชะงักอันส่งผลกระทบต่อคู่สัญญาและระบบเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ ดังนั้นเพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้แก่คู่สัญญาและความมั่นคงต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศ สมควรให้มีคนกลางที่มีความมั่นคงและน่าเชื่อถือเพื่อทำหน้าที่ดูแลการชำระหนี้ของคู่สัญญาให้เป็นไปตามที่ตกลงกันไว้ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติการดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญา พ.ศ. ๒๕๕๑ แบ่งเนื้อหาออกเป็น ๖ หมวด และบทเฉพาะกาล มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๕๒ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. กำหนดนิยามความหมายของคำว่า กิจการดูแลผลประโยชน์ สัญญาดูแลผลประโยชน์ คู่สัญญา ผู้ดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญา บัญชีดูแลผลประโยชน์ สถาบันการเงิน ใบอนุญาตประกอบกิจการดูแล

ผลประโยชน์ คณะกรรมการกำกับการประกอบกิจการดูแลผลประโยชน์ กรรมการกำกับการประกอบกิจการดูแลผลประโยชน์ (มาตรา ๓)

๒. กำหนดให้การทำสัญญาต่างตอบแทนใด ๆ ของคู่สัญญาอาจตกลงกันจัดให้มีผู้ดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญา โดยการทำสัญญาดูแลผลประโยชน์และปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๕)

๓. กำหนดให้สัญญาการดูแลผลประโยชน์จะต้องทำเป็นหนังสือลงลายมือชื่อของคู่สัญญาและผู้ดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญา โดยจะต้องมีรายละเอียดในสัญญาตามที่กำหนดตามมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๖)

๔. กำหนดให้ผู้ที่จะประกอบกิจการดูแลผลประโยชน์จะต้องเป็นสถาบันการเงินหรือนิติบุคคลอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง และต้องขอใบอนุญาตจากรัฐมนตรีตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ (มาตรา ๙ - มาตรา ๑๐)

๕. ห้ามบุคคลใดนอกจากผู้ดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญาใช้ชื่อหรือคำแสดงชื่อในธุรกิจว่า “ผู้ดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญา” หรือคำอื่นใดที่มีความหมายเช่นเดียวกัน (มาตรา ๑๑)

๖. กำหนดห้ามผู้ดูแลผลประโยชน์ทำหน้าที่เป็นผู้ดูแลผลประโยชน์กับคู่สัญญาซึ่งตนมีส่วนได้เสียไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม (มาตรา ๑๒)

๗. กำหนดให้ผู้ดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญาจะต้องจัดทำทะเบียนเกี่ยวกับสัญญาดูแลผลประโยชน์ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการประกาศกำหนด และต้องจัดเก็บทรัพย์สินของคู่สัญญาแยกออกจากทรัพย์สินของตนโดยการจัดทำบัญชีทรัพย์สินแต่ละรายออกจากบัญชีทรัพย์สินของตน (มาตรา ๑๓ - ๑๔)

๘. กำหนดให้ผู้ดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญาใดประสงค์จะเลิกประกอบกิจการดูแลผลประโยชน์ให้ยื่นคำขอต่อรัฐมนตรีเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่าหกสัปดาห์ก่อนเลิกประกอบกิจการ และดำเนินการตามตามรายละเอียดที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๑๖)

๙. กำหนดให้เมื่อคู่สัญญาตกลงกันให้มีผู้ดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญา ให้ผู้ดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญาดำเนินการจัดทำสัญญาดูแลผลประโยชน์ และเปิดบัญชีดูแลผลประโยชน์เพื่อสัญญารายนั้นกับสถาบันการเงิน และนำเงินที่ได้รับจากคู่สัญญาฝ่ายที่ต้องชำระเงินฝากไว้ในบัญชีดูแลผลประโยชน์ดังกล่าวภายในหนึ่งวันทำการ (มาตรา ๑๗)

๑๐. กำหนดให้ผู้ดูแลผลประโยชน์จะต้องมีหนังสือแจ้งให้คู่สัญญาทราบถึงรายการฝากหรือโอนเงินและจำนวนเงินคงเหลือในบัญชีดูแลผลประโยชน์ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการประกาศกำหนด (มาตรา ๑๘)

๑๑. กรณีคู่สัญญาได้ปฏิบัติตามข้อตกลงที่กำหนดไว้ในสัญญาดูแลผลประโยชน์ครบถ้วนแล้ว ให้ผู้ดูแลผลประโยชน์โอนเงินพร้อมดอกเบี้ยจากบัญชีดูแลผลประโยชน์ให้แก่คู่สัญญาซึ่งเป็นฝ่ายที่ต้องโอนหรือส่งมอบทรัพย์สิน และจัดให้มีการโอนหรือส่งมอบทรัพย์สินหรือเอกสารอันเป็นหลักฐานแห่งหนี้ตามสัญญาให้แก่คู่สัญญาซึ่งเป็นฝ่ายที่ต้องชำระเงิน โดยการโอนเงินจากบัญชีดูแลผลประโยชน์ต้องโอนเข้าบัญชีของคู่สัญญาซึ่งมีสิทธิรับเงินโดยตรง และต้องแจ้งเป็นหนังสือให้คู่สัญญาดังกล่าวทราบโดยทันที (มาตรา ๑๙ - ๒๐)

๑๒. เมื่อสัญญาดูแลผลประโยชน์เลิกกัน ให้ผู้ดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญาพิจารณาดำเนินการตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๒๒)

๑๓. กำหนดห้ามผู้ดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญาส่งเงินหรือโอนทรัพย์สินให้แก่คู่สัญญาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งกรณีที่มีข้อโต้แย้งเกิดขึ้นเกี่ยวกับสิทธิหรือหน้าที่ของคู่สัญญาตามสัญญาดูแลผลประโยชน์ จนกว่าจะได้ทำความตกลงกันหรือศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุด ยกเว้นในสัญญาดูแลผลประโยชน์ที่มีการกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น (มาตรา ๒๓)

๑๔. กำหนดให้ผู้ดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญาปิดบัญชีดูแลผลประโยชน์ตามมาตรา ๑๗ วรรคหนึ่ง เมื่อสัญญาดูแลผลประโยชน์สิ้นสุดลง และได้มีการโอนเงินออกจากบัญชีดูแลผลประโยชน์หมดสิ้นแล้ว (มาตรา ๒๔)

๑๕. กรณีผู้ดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญาตกเป็นลูกหนี้ตามคำพิพากษาและถูกศาลพิทักษ์ทรัพย์ หรือมีกฎหมายอื่นสั่งระงับการดำเนินการบางส่วนหรือทั้งหมด กำหนดให้เงินในบัญชีผู้ดูแลผลประโยชน์ และทรัพย์สินที่อยู่ภายใต้สัญญาดูแลผลประโยชน์ได้รับความคุ้มครองโดยไม่ถือเป็นทรัพย์สินที่อยู่ภายใต้การยึด หรืออายัดในคดีแพ่ง (มาตรา ๒๕)

๑๖. กำหนดให้มีคณะกรรมการกำกับการประกอบกิจการดูแลผลประโยชน์ ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงการคลังเป็นประธานกรรมการ และให้สำนักเศรษฐกิจการคลังทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขานุการ ของคณะกรรมการรับผิดชอบงานธุรการ งานประชุม การศึกษาข้อมูล และกิจการต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับงานของ คณะกรรมการ มีหน้าที่ในการเสนอความเห็นต่อรัฐมนตรี ออกประกาศกำหนดเกี่ยวกับการประกอบกิจการ ดูแลผลประโยชน์ ออกประกาศคำตอบแทนและค่าบริการอื่น ปฏิบัติการอื่นตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็น อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ หรือตามที่รัฐมนตรีมอบหมาย (มาตรา ๒๖ – ๒๘)

๑๗. กำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจหน้าที่ในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ ตามที่กำหนด ในมาตรา ๓๔ แห่งพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๓๔)

๑๘. กรณีผู้ดูแลผลประโยชน์ได้รับคำสั่งให้ชำระค่าปรับทางปกครองของคณะกรรมการตามมาตรา ๓๙ ผู้ดูแลผลประโยชน์มีสิทธิอุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีได้ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่ง ซึ่งรัฐมนตรีต้อง วินิจฉัยอุทธรณ์ให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่รับอุทธรณ์ (มาตรา ๓๘)

๑๙. กำหนดบทกำหนดโทษทางปกครองตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๓๙ – มาตรา ๔๓

๒๐. กำหนดบทกำหนดโทษทางอาญาตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๔๔ – มาตรา ๕๐

๒๑. กำหนดให้ผู้ใดที่ใช้ชื่อหรือคำแสดงชื่อหรือคำอื่นใดที่มีความหมายเช่นเดียวกันให้ดำเนินการ แก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (มาตรา ๕๒)

๒. พระราชบัญญัติการดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๖ ตอน ๔๙ ก วันที่ ๑๔ เมษายน ๒๕๖๒ หน้า ๒๗

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๑๕ เมษายน ๒๕๖๒ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

เหตุผลในการประกาศใช้

เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่พระราชบัญญัติการดูแลผลประโยชน์ ของคู่สัญญา พ.ศ. ๒๕๕๑ ใช้บังคับเฉพาะแก่สัญญาต่างตอบแทนที่คู่สัญญาฝ่ายหนึ่งมีหนี้ในการโอนหรือ ส่งมอบทรัพย์สินหรือเอกสารอันเป็นหลักฐานแห่งหนี้ และคู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งมีหนี้ในการชำระเงินเท่านั้น ไม่สามารถใช้บังคับแก่สัญญาต่างตอบแทนอื่นได้ สมควรแก้ไขให้สามารถใช้บังคับแก่สัญญาต่างตอบแทนอื่น ได้ด้วยเพื่อประโยชน์แก่ประชาชน และสมควรแก้ไขหน้าที่ของผู้ดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญา วิธีการรับรอง การฝากเงินและการแจ้งการฝากเงินไปยังคู่สัญญาให้มีความคล่องตัวยิ่งขึ้น และกำหนดให้คณะกรรมการกำกับการ ประกอบกิจการดูแลผลประโยชน์มีหน้าที่ในการกำหนดหลักเกณฑ์เพื่อช่วยในการส่งเสริมการประกอบธุรกิจ การดูแลผลประโยชน์มากยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติการดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๑๓มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. กำหนดให้ยกเลิกบทนิยามคำว่า “คู่สัญญา” ในมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติการดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญา พ.ศ. ๒๕๕๑ (มาตรา ๓)

๒. กำหนดให้ยกเลิกความใน (๔) และ (๕) ของมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติการดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญา พ.ศ. ๒๕๕๑ และให้ใช้ความตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัตินี้แทน (มาตรา ๔)

๓. กำหนดให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติการดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญา พ.ศ. ๒๕๕๑ และให้ใช้ความตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัตินี้แทน (มาตรา ๕)

๔. กำหนดให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๗ มาตรา ๑๘ มาตรา ๑๙ และมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติการดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญา พ.ศ. ๒๕๕๑ และให้ใช้ความตามมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัตินี้แทน (มาตรา ๖)

๕. กำหนดให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติการดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญา พ.ศ. ๒๕๕๑ และให้ใช้ความตามมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัตินี้แทน (มาตรา ๗)

๖. กำหนดให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๔ แห่งพระราชบัญญัติการดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญา พ.ศ. ๒๕๕๑ และให้ใช้ความตามมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัตินี้แทน (มาตรา ๘)

๗. กำหนดให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๘ แห่งพระราชบัญญัติการดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญา พ.ศ. ๒๕๕๑ เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ และให้ใช้ความตามมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัตินี้แทน (มาตรา ๙)

๘. กำหนดให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๓๙ แห่งพระราชบัญญัติการดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญา พ.ศ. ๒๕๕๑ และให้ใช้ความตามมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัตินี้แทน (มาตรา ๑๐)

๙. กำหนดให้ยกเลิกความในมาตรา ๔๐ แห่งพระราชบัญญัติการดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญา พ.ศ. ๒๕๕๑ และให้ใช้ความตามมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัตินี้แทน (มาตรา ๑๑)

๑๐. กำหนดให้บรรดาประกาศที่ออกตามพระราชบัญญัติการดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญา พ.ศ. ๒๕๕๑ ที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ยังคงใช้บังคับได้ต่อไปเพียงเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัติการดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญา พ.ศ. ๒๕๕๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะมีประกาศตามพระราชบัญญัติการดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญา พ.ศ. ๒๕๕๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

๑๑. กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

นางสาวจุฬาพัฒน์ ช่างเกต / จัดทำ